

KORIŠĆENJE DRUŠTVENIH MREŽA U MUZIČKOM OBRAZOVANJU

Marija Đorđević*

Sažetak

Društvene mreže postale su najpopularniji medij komunikacije i društvene interakcije. U ovom radu akcent je stavljen na upotrebu društvenih mreža u procesu muzičke nastave. Cilj istraživanja bio je da se utvrdi koje društvene mreže učenici i studenti koriste u nastavi muzike zajedno sa svojim profesorima, koje aktivnosti realizuju pri poseti ovim internet platformama i u kojoj meri su motivisani za upotrebu istih prilikom nastave muzičkih predmeta. Na osnovu dobijenih rezultata može se zaključiti da učenici i studenti koriste socijalne mreže *Facebook* i *YouTube* prilikom realizovanja nastavnih sadržaja na predmetima vezanim za muzičku umetnost i da su dovoljno motivisani za rad u okviru društvenih mreža.

Ključne reči: muzičko obrazovanje, korišćenje društvenih mreža, učenici/studenti, *Facebook*, *YouTube*

Uvod

Svet u kome danas živimo odraz je modernih informacionih tehnologija, internet komunikacije i digitalizacije čitavog društva. Naše društvo neraskidivo je vezano za tehnologiju i definiše se kao „informaciono društvo“. Najveći uticaj na sve sfere individualnog i društvenog života ostvario je Internet. Internet kao „superbrza traka za protok informacija“ i „globalna informativna infrastruktura“ omogućio je pojedincu trenutni globalni pristup svim vrstama podataka i komunikaciju sa bilo kim (Herman i Mekčesni, 2004: 158).

Evolucija Interneta donela je eksplozivan razvoj prostora za društvenu interakciju, a posebno „online platformi za društveno umrežavanje“ ili društvenih mreža. One predstavljaju virtuelni prostor koji korisnicima pruža različite vidove komunikacije. Društvene mreže kao što su: *Facebook*, *Twitter*, *Instagram*, *YouTube*, *LinkedIn* su uprošćene platforme koje svojim članovima omogućavaju stvaranje profila javnog ili polujavnog tipa. Elementi ovih *online* platformi su: profil korisnika, lista prijatelja, kanal vesti, statusi i komentari, aplikacije, mogućnost slanja poruka i mogućnost direktne komunikacije. Sve ovo zaokuplja pažnju pojedinca i daje jedan dinamičan društveni prostor.

Razlozi velike popularnosti društvenih mreža su mnogobrojni. Kao glavni razlog ističe se globalna društvena transformacija koja razjedinjuje tradicionalne zajednice i

* djordjevicmarija1991@gmail.com

zamenjuje ih novim koje deluju u virtuelnom prostoru interneta. Takođe, *online* platforme za društveno umrežavanje su mesta na kojima se odvijaju sve naše tehnološki posredovane komunikacije (Petrović, 2013: 168).

Analizom upotrebe društvenih mreža bavi se sve veći broj nauka (sociologija, antropologija, psihologija, komunikologija, informatika, ekonomija). Ovaj fenomen, sem za uspostavljanje i negovanje međuljudskih odnosa, nalazi sve veću primenu u poslovnom i obrazovnom okruženju.

Društvene mreže u muzičkom obrazovanju

Promene izazvane tehničkim napretkom vidljive su u obrazovanju i odnose se na obrazovne sadržaje i na primenu novih metoda, sredstava i medija u toku nastavnog procesa. Prilagođavanje nastavnog procesa savremenom dobu neophodno je zbog interesovanja učenika koja se u XXI veku mnogo razlikuju od prethodnih generacija. Oni primoravaju obrazovni sistem da se prilagođava i menja u skladu sa njihovim potrebama. Produkcija velikog broja informacija koje se distribuiraju putem medija dovela je do toga da nastavnik i tradicionalni udžbenik nisu dovoljni. Učenici su danas informisaniji nego ranije. Zbog toga je neophodno da se u nastavu uvede sve ono što doprinosi razvijanju individualnih potencijala i sposobnosti svakog učenika, kao i timskog rada, uspešne komunikacije i interakcije. Generacije XXI veka su neraskidivo vezane za savremenu tehnologiju i poželjno je njihovo obrazovanje usmeriti u onom pravcu koji će zadovoljiti njihove potrebe i motivisati ih na aktivno učestvovanje u nastavnom procesu.

Društvene mreže i društveno umrežavanje predstavljaju izazov u nastavnom procesu jer su bliski učenicima i studentima i neizostavni su deo njihovog slobodnog vremena. „One mogu uvesti promene u model nastavnog procesa preobražavajući učenje u pametne čvorove unutar dinamične i međuzavisne mreže učenja“ (Tomaš, 2014: 309).

Zbog svega navedenog upotreba društvenih mreža u obrazovanju nameće potrebu za istraživanjem koje bi trebalo da odgovori na neka veoma važna pitanja kroz stavove onih koji ih najviše koriste tj. kroz stavove učenika i studenata. Istraživanje je usmereno na unapređenje muzičkog obrazovanja. Neka od istraživačkih pitanja koja se nameću kao važna su: u kojoj meri se društvene mreže koriste, kako se koriste, da li se koriste za razmenu obrazovnih sadržaja, da li se i na koji način koriste na svim nivoima školovanja, nude li nov i efikasniji način učenja, unapređuju li odnos pojedinca prema muzici. Prelazak u informatičko društvo zahteva od pedagoških i didaktičkih nauka da se prilagođavaju novim realnostima. One ne smeju ostati zatvorene i neosetljive za informaciono-komunikacione tendencije savremenog doba. Danas se insistira na obuhvatnijem korišćenju društvenih mreža u obrazovanju (Kimmerle et al., 2011), kao i na kreiranju stvaralačkog pristupa novim formama učenja (Conole & Alevizou, 2010).

Značaj istraživanja ogleda se u dobijanju prave slike o upotrebi društvenih mreža i razmeni obrazovnih sadržaja koji su vezani za muzičku umetnost. Činjenica da socijalne mreže daju potpuno novu dimenziju obrazovnom procesu, ukazuje na značaj određivanja njihovih uticaja na nastavni proces, kao i utvrđivanja iskorišćenosti društvenih mreža u svrhu obrazovanja pojedinca.

Cilj ovog istraživanja je ispitati odnos učenika i studenata prema društvenim mrežama i njihove stavove o upotrebi društvenih mreža u osnovnom, srednjem i univerzitetskom

muzičkom obrazovanju. Istraživanje ima za cilj da ispita u kojoj meri i na koji način učenici i studenti koriste socijalne mreže, da odredi u kojoj meri su ispitanici medijski pismeni, tj. koliko su sposobni da pristupe, analiziraju, procene i pošalju poruku u najraznovrsnijim oblicima i kolika je njihova motivisanost i otvorenost za korišćenje *online* platformi u muzičkom obrazovanju.

Uzimajući u obzir da je muzika specifična u odnosu na većinu predmeta u nastavnom programu, ona obavezuje pedagoge na maksimalno iskorišćavanje svih tehnoloških sredstava koja se mogu primeniti. Kao specifični medijum koji se, pored posrednog upoznavanja kroz prepričavanje materije, neposredno doživljava za vreme samog nastavnog procesa ona pruža mogućnost za savremen pristup nastavi koji bi učenicima bio bliži. Upotrebom savremenih tehnologija, kao što su društvene mreže, i uključivanjem učenika u nastavni rad, obezbedio bi se nov, savremen pristup nastavi muzičke umetnosti, a koji je kao takav neophodan savremenom društvu.

Saglasno svemu ovome, pretpostavka od koje se pošlo u ovom istraživanju jeste da socijalne mreže danas dobijaju veliki značaj u muzičkom obrazovanju i da se vrši česta razmena nastavnih sadržaja njihovim korišćenjem. Iz ovoga proizilazi centralni istraživački problem a to je: da li upotreba društvenih mreža utiče na nastavni proces povezan sa predmetima iz oblasti muzičke umetnosti.

Na osnovu iznetih stavova postavljena je osnovna istraživačka hipoteza:

Korišćenje društvenih mreža i razmena obrazovnih muzičkih sadržaja putem njih utiče na nastavu muzike u osnovnom, srednjem i univerzitetskom obrazovanju.

Metodologija istraživanja

Istraživanje o korišćenju društvenih mreža u svrhu razmene muzičkih obrazovnih sadržaja dizajnirano je tako da pripada kvantitativnom modelu i svi segmenti istraživanja bili su prilagođeni dobijanju i obradi kvantificiranih podataka o problemu. Polazeći od ciljeva istraživanja i postavljene hipoteze određen je uzorak koji čini sto ispitanika. Četvrtina, odnosno, dvadeset pet ispitanika su učenici sedmog razreda Osnovne škole „Vožd Karađorđe“ koja se nalazi na teritoriji grada Niša. Istraživanjem je obuhvaćeno dvadeset pet učenika trećeg razreda Gimnazije „9. maj“ i dvadeset pet učenika trećeg razreda Srednje muzičke škole u Nišu sa Teoretskog odseka i odseka za izvođaštvo. Uzorkom su obuhvaćeni studenti treće i četvrte godine Fakulteta umetnosti u Nišu koji studiraju na Studijskom programu za muzičku teoriju i pedagogiju i Studijskom programu za izvođačke umetnosti, ukupno dvadeset pet ispitanika.

Empirijska građa prikupljena je kroz upitnik koji je bio osnovni instrument kreiran za potrebe ovog istraživanja. Upitnik je sadržao pitanja otvorenog i zatvorenog tipa, kao i petostepenu Likertovu skalu.

Unos i obrada podataka izvršeni su u programskom paketu za statističku obradu *SPSS Statistics 17.0*. U interpretaciji dobijenih podataka korišćena je deskriptivna statistika i Pirsonov Hi-kvadrat test (Pearson Chi-Square) na pragu značajnosti 0.05.

Rezultati istraživanja

Analiza odgovora koje su ispitanici dali ukazuje da 86 ispitanika koristi neku društvenu mrežu zajedno sa svojim nastavnikom ili profesorom u vezi nastavnih sadržaja muzičkih predmeta, dok 14 njih ne koristi *online* platforme u saradnji sa predavačima.

Tabela 1 je kontigentna tabela u kojoj smo ukrstili varijablu korišćenja društvenih mreža sa načinom njihovog korišćenja. Iz tabele možemo pročitati za koje aktivnosti ispitanici koriste društvene mreže u nastavi muzike sa nastavnikom/profesorom.

Tabela 1
Korišćenja društvenih mreža i načini korišćenja

Za koje aktivnosti koristiš socijalne mreže (Facebook, Twitter, YouTube i sl.) u nastavi muzike zajedno sa svojim nastavnikom/profesorom?	Da	Ne	Ukupno
slušanje muzike	52 60,5%	34 39,5%	86 100%
pretraživanje informacija o muzici	51 59,3%	35 40,7%	86 100%
obaveštenja o muzičkim događajima	39 45,3%	47 54,7%	86 100%
gledanje muzičkih videa	38 44,2%	48 55,8%	86 100%
preporučivanje muzike	34 39,5%	52 60,5%	86 100%
razmena informacija sa ostalim učenicima/kolegama	31 36%	55 64%	86 100%
pisanje domaćih/seminarskih radova	30 34,9%	56 65,1%	86 100%
razmenu nota	26 30,2%	60 69,8%	86 100%
konsultacija, razgovor i pitanja sa nastavnikom/profesorom	25 29,1%	61 70,9%	86 100%
komentarisanje	21 24,4%	65 75,6%	86 100%
daunlodovanje muzike	18 20,9%	68 79,1%	86 100%
razmena muzičkih fajlova	18 20,9%	68 79,1%	86 100%

Od ukupno sedam društvenih mreža koje su bile navedene u upitniku, ispitanici su izdvojili dve koje najviše koriste u nastavi muzičkih predmeta zajedno sa nastavnikom ili profesorom i to su: *Facebook* i *YouTube*.

Statistička obrada podataka pružila nam je mogućnost određivanja povezanosti između korišćenja ove dve društvene mreže u nastavi muzike i varijabli pola, vrste obrazovanja i nivoa obrazovanja. Rezultati su pokazali da pol ne utiče na korišćenje platformi *YouTube* i *Facebook*, da vrsta i nivo obrazovanja ne utiču na korišćenje *YouTube*-a, ali da zato iste varijable utiču na korišćenje društvene mreže *Facebook*. Na osnovu dobijenih podataka zaključuje se da učenici Srednje muzičke škole u Nišu i studenti Fakulteta umetnosti, dakle oni koji dobijaju usko specijalizovano obrazovanje, više koriste *Facebook* sa svojim nastavnicima/profesorima od učenika osnovne škole i gimnazije, odnosno, onih koji dobijaju opšte obrazovanje ($p=0,037$, $X^2=4,340$, $df=1$). Takođe smo utvrdili da postoji statistički značajna povezanost između korišćenja *Facebook*-a u nastavi muzike i stepena obrazovanja koje će ispitanici steći u obrazovnom procesu ($p=0,013$, $X^2=8,681$, $df=2$). Sa povećanjem nivoa obrazovanja (osnovno – srednje – visoko) povećava se broj onih koji koriste *Facebook* u nastavi muzičkih predmeta u odnosu na one koji ne koriste ovu *online* platformu.

Kada društvenu mrežu *Facebook* izdvojimo, kao jednu od dve platforme koje se najviše upotrebljavaju u procesu muzičke nastave, i ukrstimo sa načinom korišćenja, dobijamo povezanost koja se tiče upotrebe *Facebook*-a i aktivnosti koje ispitanici obavljaju putem ove društvene mreže.

Tabela 2
Upotreba društvene mreže 'Facebook'

Način upotrebe	Broj ispitanika		
	Da	Ne	Ukupno
obaveštavanja o muzičkim događajima	52 60,5%	34 39,5%	86 100%
komentarisanje	51 59,3%	35 40,7%	86 100%
razmena informacija sa ostalim učenicima/ kolegama	39 45,3%	47 54,7%	86 100%
konsultacije, razgovor i pitanja sa nastavnikom / profesorom	38 44,2%	48 55,8%	86 100%
pisanje domaćih i seminarskih radova	34 39,5%	52 60,5%	86 100%
razmena muzičkih fajlova	31 36%	55 64%	86 100%

Podaci dobijeni statističkom obradom pokazuju da postoji povezanost između korišćenja *Facebook*-a i dobijanja obaveštenja o muzičkim događajima ($p=0,000$, $X^2=26,097$, $df=1$), komentarisanja ($p=0,005$, $X^2=7,742$, $df=1$), razmene informacija sa učenicima/kolegama ($p=0,000$, $X^2=15,857$, $df=1$), konsultacije sa nastavnikom ili profesorom ($p=0,000$, $X^2=14,815$, $df=1$), pisanja domaćih i seminarskih radova ($p=0,000$, $X^2=13,897$, $df=1$) i razmene muzičkih fajlova ($p=0,000$, $X^2=12,500$, $df=1$).

YouTube u nastavi muzike sa nastavnikom ili profesorom koristi ukupno 66 ispitanika. Kao platforma koja je omogućila postavljanje i deljenje videa od strane korisnika, uvela

je nov način konzumiranja video sadržaja. Ukrštanjem upotrebe ove *online* društvene mreže i načina na koji se koristi, dobijamo podatke koji ukazuju da *YouTube* u nastavi muzike učenici i studenti koriste za: pretraživanje informacija o muzici i slušanje muzike.

Tabela 3
Upotreba društvene mreže 'YouTube'

Način upotrebe	Broj ispitanika		
	Da	Ne	Ukupno
pretraživanje informacija o muzici	52 60,5%	34 39,5%	86 100%
slušanje muzike	51 59,3%	35 40,7%	86 100%

Dobijene statističke vrednosti pokazuju da postoji povezanost između korišćenja *YouTube*-a i pretraživanja informacija o muzici ($p=0,002$, $X^2=9,607$, $df=1$) i slušanja muzike ($p=0,000$, $X^2=14,555$, $df=1$).

Podatak o uticaju socijalnih mreža na motivisanost učenika i studenata za nastavu muzike ispitanici su pokazali opredeljujući se za jedan od pet ponuđenih stavova u Likertovoj skali. Odgovore na ovo pitanje ukrstili smo sa brojem onih koji koriste, odnosno, ne koriste društvene mreže u nastavi muzike.

Tabela 4
Motivisanost za korišćenje društvenih mreža u muzičkoj nastavi

Korišćenje socijalnih mreža u nastavi muzike	1	2	3	4	5	Ukupno	$p=0,012$ $X^2=12,771$ $df=4$
Da	8	14	28	20	16	86	
Ne	6	3	3	1	1	14	
Ukupno	14	17	31	21	17	100	

Statističkom obradom podataka utvrđeno je da je najveći broj ispitanika koji koriste *online* platforme odgovorio brojem 3 (neodlučan/a sam) na Likertovoj skali, odnosno nije mogao da se odluči da li ih društvene mreže motivišu za rad u nastavi muzike. Od ispitanika koji koriste društvene mreže 20 se izjasnilo da ih delimično motiviše i 16 da ih u potpunosti motiviše korišćenje mreža u nastavi muzike. Najmanji broj ispitanika se izjasnilo da ih društvene mreže uopšte ili delimično ne motivišu za rad u nastavi muzike. Od 22 ispitanika osmoro se izjasnilo da ih uopšte ne motiviše, a 14 da ih delimično ne motiviše.

Na osnovu dobijenih podataka zapaža se da je najveći broj učenika i studenata koji koriste društvene mreže u nastavi muzičkih predmeta neodlučan u vezi uticaja njihove

primene na motivaciju za rad u nastavi (32,6%). Međutim, kada grupišemo visoke i niske vrednosti Likertove skale dobijamo da se veći broj ispitanika izjasnio da ih upotreba socijalnih mreža motiviše za rad u nastavi muzike, 41,9%, dok 25,6% učenika i studenata smatra da društvene mreže ne utiču na njihovu motivaciju.

Diskusija

Broj teorijskih i stručnih radova koji se bave problematikom društvenih mreža se svakodnevno povećava, svedočeci o aktuelnosti ove teme. Neki od njih upućuju na uspešnu upotrebu društvenih mreža u nastavnom procesu visokoškolskog obrazovanja u svrhu komunikacije, saradnje i deljenja informacija (Barczyk & Duncan, 2013). Autori studije *Using Wikis for Learning and Knowledge Building* insistiraju na upotrebi *online* platformi za društveno umrežavanje u procesu nastave jer su došli do zaključka da one konstruktivno utiču na znanje koje pomoću njih postaje socio-kognitivni proces između pojedinca i grupe (Kimmerle et al., 2011). *Facebook* je socijalna mreža koja je prihvaćena od strane velikog broja studenata, i samim tim, ima veliki potencijal da postane podrška obrazovnoj komunikaciji i saradnji studenata sa fakultetima (Roblyer et al., 2010). Pomoć koju *Facebook* može da pruži učenicima i studentima ogleda se u socijalizaciji, povećanju samopouzdanja i društvene prihvaćenosti, što utiče na poboljšanje ishoda učenja (Wu et al., 2013). Ova *online* mreža pruža načine za sticanje novih znanja putem zajedničkog učenja i interakcije (Hsu et al., 2012). Autori studije *An exploration of the potential educational value of Facebook* (Jong et al., 2014) naglašavaju da je neophodno povećati upotrebu *Facebook*-a u obrazovne svrhe i uticati na mišljenje studenata koji ovu socijalnu mrežu smatraju „društvenom tehnologijom“ mnogo više nego „formalnim nastavnim sredstvom“ (Madge et al., 2009). Studija koja je ukazala na mogućnost učenja preko socijalne mreže *Facebook* dokazuje da su društveni uticaj i kvalitet informacija direktne determinante koje utiču na nameru korisnika da koriste *Facebook* u učenju (Wu & Chen, 2015), kao i da ova *online* platforma ima obrazovnu vrednost ukoliko postoji jaka veza između kolega. Stošić, koja se bavi primenom društvenih mreža u muzičkom obrazovanju ukazuje da „danas nije dovoljno samo učiti učenika da se kreće u ritmu muzike, peva i svira na dečijim instrumentima, već realizovati sadržaje koji će pratiti dečija interesovanja i biti u skladu sa vremenom u kojem žive“ (Stošić, 2008: 90).

Međutim, pojedina istraživanja ukazuju na to da se primena *online* platformi u nastavnom procesu zadržava na nivou entuzijazma (Gouseti, 2010). Autor ove studije navodi da je razlog tome brz napredak tehnologije i da početno uzbuđenje do kog dovodi upotreba nekog novog alata brzo blede kako se javi novo tehnološko sredstvo, ostavljajući malo ili nimlo prostora za kritičko vrednovanje upotrebe određenog sredstva u obrazovne svrhe. On tvrdi da je beskrajna „potraga za novim“ glavni razlog neadekvatnog realizovanja upotrebnih vrednosti novih tehnologija.

Naše istraživanje imalo je za cilj da ispita stavove učenika i studenata prema *online* platformama za društveno umrežavanje upotrebljenih u toku nastavnog procesa muzičkih predmeta. Istraživanje se nadovezuje na aktuelna istraživanja i njegovi rezultati mogu da utiču na mnoge segmente organizacije i izvođenja muzičke nastave.

Hipoteza koju smo postavili pre početka istraživanja glasi: *Korišćenje društvenih mreža i razmena obrazovnih muzičkih sadržaja putem njih utiče na nastavu muzike u osnovnom,*

srednjem i univerzitetskom obrazovanju. Na osnovu odgovora na pitanja o tome koje društvene mreže ispitanici koriste u nastavi, za koje aktivnosti ih koriste, kao i na osnovu njihove motivisanosti za korišćenje socijalnih mreža, zaključujemo da razmena obrazovnih muzičkih sadržaja putem društvenih mreža *Facebook* i *YouTube* utiče na muzičko obrazovanje učenika i studenata.

Zaključak

Podaci sakupljeni prilikom ovog istraživanja upućuju na to da veliki broj ispitanika koristi društvene mreže u nastavi muzike na različite načine. Međutim, oni koji ih koriste nemaju određen stav o tome koliko ih to motiviše za rad. Kao zaključno razmišljanje u ovom radu ističe se potreba za edukacijom učenika i studenata o karakteristikama socijalnih mreža i o mogućnostima koje one pružaju. Cilj je osposobiti učenike i studente kako da iskoriste društvene mreže u svrhu obrazovanja. Bitno je napomenuti da su društvene mreže samo sredstvo, kao i svaka druga tehnologija, i preduslov za njihovu primenu u obrazovanju ostvaruje se ako nastavu temeljimo na didaktičkim principima koji uvažavaju razvojne i spoznajne mogućnosti učenika i studenata.

Moderno obrazovanje koje služi kompleksnim ciljevima mora da prilagođava planove i programe shodno novim naučnim i tehnološkim dostignućima (jedno od njih su, svakako, društvene mreže) i da razvija društvo zasnovano na znanju koje će učestvovati u promenama i težiti boljoj i humanijoj budućnosti.

Citirana literatura

- Barczyk, C.C. & Duncan, D.G. (2013). *Facebook* in higher education on courses: An analysis of students' attitudes, community of practice, and classroom community. *International Business and Management*, 6(1), 1–11.
- Conole, G., & Alevizou, P. (2010). *A literature review of the use of web 2.0 tools in higher education*. Walton Hall, Milton Keynes, UK: Higher Education Academy
- Gouseti, A. (2010). Web 2.0 and education: not just another case of hype, hope and disappointment?, *Learning, Media and Technology*, 35(3), 351–356.
- Herman, S., & Mekčesni, R. (2004). *Globalni mediji*. Beograd: Clio
- Hsu, C.C., Chen, H.C., Huang, K.K., & Huang, Y.M. (2012). A personalized auxiliary material recommendation system based on learning style on *Facebook* applying an artificial bee colony algorithm. *Computers and Mathematics with Applications*, 64(5), 1506–1513.
- Jong, B.S., Lai, C.H., Hsia, Y.T., Lin, T.W., & Liao, Y.S. (2014). An exploration of the potential educational value of *Facebook*, *Computers in Human Behavior*, (32), 201–211.
- Kimmerle, J., Moskaliuk, J., & Cress, U. (2011). Using Wikis for Learning and Knowledge building: Results of an Experimental Study. *Educational Technology and Society*, 14(4), 138–148.
- Madge, C., Meek, J., Wellens, J., & Hooley, T. (2009). *Facebook*, social integration and informal learning at university: It is more for socialising and talking to friends about work than for actually doing work. *Learning, Media and Technology*, 34(2), 141–155.
- Petrović, D. (2013). *Društvenost u doba interneta*. Novi Sad: Akademska knjiga
- Roblyer, M.D., McDaniel, M., Webb, M., Herman, J., & Witty, J.V. (2010). Findings on *Facebook* in higher education: a comparison of college faculty and student uses and perceptions of social networking sites, *The Internet & Higher Education*, 13(3), 134–140.

- Stošić, A. (2008). Mogućnosti primene multimedijalne tehnologije u nastavi muzičke kulture. *Inovacije u nastavi – časopis za savremenu nastavu*, 21(1), 88–97.
- Tomaš, S. (2014). Oblikovanje nastavnih sadržaja na društvenim mrežama u visokoškolskom obrazovanju. *Školski vjesnik*, 63(3), 309–323.
- Wu, C.H., & Chen S.C. (2015). Understanding the relationships of critical factors to *Facebook* educational usage intention. *Internet Research*, 25(2), 262–278.
- Wu, C.H., Kao, S.C., & Lin, H.H. (2013). Acceptance of enterprise blog for service industry: Internet research. *Internet Research*, 23(3), 260–297.

USING SOCIAL MEDIA IN MUSIC EDUCATION

Marija Đorđević

Abstract

Social networks have become the most popular medium of communication and social interaction. In this paper, an emphasis is placed on the use of social networks in the process of teaching music. The aim of this study was to determine which social networks students used in teaching music together with their teachers, which activities are realized in visiting these internet platforms and to what extent they are motivated to use them when teaching musical subjects. Based on these results it can be concluded that students use social networks *Facebook* and *YouTube* in realizing educational content within subjects related to art and music and are sufficiently motivated to work within social networks.

Keywords: music education, use of social networks, pupils/students, *Facebook*, *YouTube*